

Abonamente: Lei 650 — pe timp de un an 350 — 6 luni 130 — 3 luni străinătate dublu

ROMANIA NOUA

Redacția și Administrația str. Haralambie 42 TELEFON No. 75

Director: Onisifor Ghibu. Ziar național independent Apare în fiecare zi de lucru

Basarabia și Pan-Europa

Parlamentul României a respins propunerea, ce s'a făcut în același timp Camerei deputaților și Senatului, de a se trimite o delegațiune românească la congresul pan-european fixat pentru luna Octombrie la Viena.

Președinții celor două corpuri legislative au motivat respingerea propunerii cu lipsa de fonduri, pentru plata indemnizării convenite unor reprezentanți oficiali ai parlamentului.

Cu aceasta propunerea a fost înăbușată și e probabil că România va lipsi dintre statele reprezentate la congresul de la Viena.

Acastă hotărâre e profund regretabilă. Mișcarea pan-europeană, deși în fașe, reprezintă una din ideile cele mai însemnate și mai bogate în urmări, răsarite după războiul mondial.

Cooperarea naționalilor legate prin o țesătură deasă de fire economice, politice și culturale, printr-o interdependență tot mai strânsă și mai înextricabilă, este ideea spre care se pare că evoluează tot mai mult planeta sau cel puțin continentul nostru.

Teoria germană a marilor unități economice (Grosse Wirtschaftsgebiete) ticlucită la început pentru trebuințele imperializării germane, poate să capete o nouă viață, cu alte scopuri și aspecte.

Oricare ar fi rezultatul mișcării pan-europene, țara noastră nu poate să rămână indiferentă în fața tendințelor de înglobare a statelor europene, într-o suprastructură continentală, primejdioasă sau salvatoare, după inițiativa pe care o va dobândi realizarea ei de mâine.

Ea nu va putea mai ales să rămână nepăsătoare, când nou plan de federalizare privește cu deosebire granița noastră de pe Nistru.

Autorul proiectului de federalizare pan-europeană, d. Condanhove-Kalergi, un vienez, cercetează punctele de conflict dintre Rusia și Europa și ajunge la concluzia, că pentru a realiza o pace durabilă între Rusia și restul continentului, chestia Basarabiei s'ar putea rezolvi printr-o retrocedare, măcar parțială, a Basarabiei către Rusia.

Dacă nimic altceva nu ar fi fost, acest singur pasaj al cărții d-lui Condanhove-Kalergi era de ajuns spre a determina parlamentul României la o participare la congresul de la Viena. El arată, că publiciștii europeni de frunte nu cunosc chestiunea Basarabiei, că ei o consideră ca

o simplă chestiune de teritoriu, ca un litigiu de imperiașism între România și Rusia, fără nici-o importanță națională și sufletească. România are datoria să se folosească de orice prilej, spre a combate această idee profund eronată și spre a lumina conștiința europeană că chestiunea Basarabiei este definitiv rezolvată, prin unirea ei de bună voie cu țara mamă.

Ea trebuie să demonstreze Europei, că dacă poate fi vorba de o problemă basarabească aceasta nu e un litigiu teritorial între două state lacome de cât mai mari întinderi geografice, ci o problemă, mai presus de toate, de libertate națională a românilor basarabeni, cari formează majoritatea populației.

Nicio ocazie nu trebuie pierdută pentru răspândirea acestui adevăr în conștiința europeană. Introducerea lui e cu atât mai necesară în mințile unor intelectuali, cari se ocupă cu planurile de transformare a continentului nostru. Dacă vom admite ca ideea pan-europeană să fie întretesută cu ideea de retrocedare a Basarabiei, fie și parțială, vom admite ca din primele momente, proiectul pan-european să se desopească cu o plămădă anti-românească și, ca însăș baza acestui proiect, poate viabil, să se întemeieze pe distrugerea statului nostru în actuala lui alcătuire națională și geografică.

Cine ne garantează, că mâine sub oculte influențe maghiare, nu se va proclama și retrocedarea parțială sau integrală a Transilvaniei, ca o necesitate superioară pan-europeană, ca o condiție prealabilă a înfăptuirii federațiilor europene? Cine ne asigură că sârbii nu vor cere cedarea Banatului, bulgarii a Dobrogei, în schimbul aderării lor la înfăptuirea unei Europe federale?

Nu este nimic mai periculos decât a a răta indiferența față de manifestări ideologice, cari mâine pot deveni o cerință generală, o revendicare a conștiinții publice europene, împreună cu tot apanajul lor de idei accesorii, așa cum au fost lansate dela început și așa cum s'au răspândit fără protestarea celor interesați.

Nu, chestiunea Basarabiei ridicată din nou prin proiectul Pan-Europei, nu poate să ne lase nepăsători. România are datoria să intervie ori decâte ori chestiunea este pusă în

mod public în fața Europei; ea trebuie să se folosească de orice ocaziune de a înforma opinia publică europeană și de a lumina, în fața ei, o chestiune pe care ne știința sau unelțirea moscovită caută să o întunece fără încetare.

Ardeleni, regăteni, bănățeni sau bucovineni, toți trebuie să înțelegă că problema Basarabiei e problema noastră a tuturor și că, dacă am rămânea indiferenți față de ea, ar trebui să rămânem indiferenți față de cauza noastră însăși.

De aceea să sperăm, că guvernul nostru va supune problema participării noastre la congresul pan-european unei noi cercetări serioase și, să nădăjduim, că va lua o hotărâre conformă cu cele mai înalte interese ale țării.

Gh. Pop

INSEMNAȚII Neculai Capmare și unii funcționari

Neculai Capmare are o foarte rea impresie despre București. Toți funcționarii mici cu care a avut ei de-a face în treburile sale pe la autorități, îi spun, că el e îndrăzneț și înțepător, că sunt din... București.

Domn Popescu, agent la percepția din satul său, este din București, domn Ionescu, secretar la primăria comunei, este din București, domn Vasilescu, copist la postul de jandarmi, este din București, până și domn Niculescu, șeful la cabinetul celui inspector general, se spune că e tot din București, când cu ocazia apropierei lor sufletești la un pahar cu vin, și-au destăinuit gândurile.

În schimb, despre oamenii mari și funcționarii reprezentativi, profesori, avocați, doctori și alți intelectuali, Neculai aflate în rădăcirile lui prin oraș, că sunt ridicăți din modeste sate și târguri, din tot cuprinsul țării.

Pentru aceste motive, Neculai Capmare, de câte ori auzea despre București, strâmba din nas. Prea erau mici, căcotași și plescați cei cari spuneau lui că sunt din... Capitala țării.

Pe lângă aceasta, Niculai se deprimase să vadă în fiecare domn „de la București” un „șef” așa că, ori decâteori cunoștea câte vreun nou „bucureștean” îi și întreba:

— „Da, m'oi ruga'nitali, neata undi ești „șef”?”

De altfel, pentru el, toți românii din regat sunt „șefi”—mai ales acei, care neavând nici un fel de șefie, își dau aere.

„Dar, așa cum sunt ei, tot de pățito odată cu prietenul nostru Nicolai.

„Acesta, intrând odată în „caștăria” percepției din satul său, găsi vreo doi „șefi” cari scriau la câte-o masă.

„Când intră el, zise cu glas domol: — „Bună ziua!”

„Șefii”—nu răspunseră, și, pentru un părit de țărani, nici nu ridicară capul din registre.

„Bună ziua!” repetă Capmare, puțin mai târziu, „Șefii” nu încăpățănaseră să nu-i răspundă.

„Bună ziua Com'le!” spuse Neculai pentru a trei oară. Și, pentru că nici de astă dată, „șefii” nu-i răspunseră și nici nu se uitau la el, ca și cum nici n'ar fi fost, Capmare necăjit, începu să fluere așa cum fluera el câte-o doină, când nu mai avea treabă.

„Da, unde te trezești?” se răsi la el, unul din „șefii” care până atunci nici nu-l privea.

— „Apoi, să nu te cu banat nitale, că de-amu am crezut că-l pustiu aici dacă nu răspundî nimini, și ca să-mi treacă vremea până viul cineava, m'am pus să mă șuier oleacă!”

Au tăcut domni „șefii” și de-atunci răspund regulat că îl se da „Bună ziua!”

Serbia și incursiunile comitașilor

Ziarul „Samoprava”, comentând incursiunile bandiților bulgari, scrie următoarele: „Este nevoe ca de partea noastră să facem totul pentru a smulge Bulgariei masca și pentru a pune capăt incursiunilor bandiților bulgari pe teritoriul nostru. Bulgaria trebuie să știe că este răspunzătoare pentru toate aceste incursiuni”.

Ziarul „Politica” crede a ști că în urma convorbirilor dintre ministrul afacerilor străine, președintele consiliului, ministrul de război și ministrul de interne, s'a hotărât să se trimită guvernului bulgar o notă de protest contra ultimelor incursiuni făcute de bandiții bulgari.

Același ziar afirmă că nota a fost trimisă chiar eri și ar conține următoarele argumente: „Guvernul din Belgrad observă că guvernul bulgar nu ține angajamentul luat de Bourov, cu prilejul șederei sale la Belgrad când a făgăduit că va face totul pentru a împiedeca incursiunile. Nota mai constată că legătura între bandiții bulgari și grănicerii bulgari este evidentă. Guvernul din Belgrad cere indemnizații pentru familiile jandarmilor uciși în cursul luptei cu bandiții bulgari”.

Partidul socialist polonez, d. Pilsudski și modificarea Constituției polone

D Holówko, membru marcant al partidului socialist polonez, a editat de curând o foarte interesantă broșură pe care o consacră problemei contrastelor aparente care există între programul actualului guvern polonez și cel al partidului său, contraste care par a fi datorite unei simple neînțelegeri.

D-sa afirmă chiar că în fond programul partidului dela guvern are nenumărate de multe puncte de atingere cu programul partidului socialist polonez.

Vorbind despre proiectul guvernamental de modificare a Constituției, d. Holówko face următoarea remarcă:

„Pilsudski a început el însuși lupte fără a cere avizul nostru „al partidului socialist”, el a terminat-o fără a ne fi cerut permisiunea de a o purta.

„Pilsudski vrea să încorporeze consecințele evenimentelor „revoluționare din luna Mai, în viața legală și pașnică, prin mijlocul „unor noi vederi” și a unei noi atmosfere în masele poporului.

„Pilsudski ne arată deasemeni că n'ar putea să înfăptuiască „aceste reforme dacă nu i se da o eșire din impasul în care viața „politică poloneză a fost împinsă prin lipsurile Constituției vechi.

„El vrea deci să facă o spărtură a acestei Constituții prin „care ar putea da drum liber Poloniei pe marile căi ale istoriei.

„Modificările Constituției, propuse de guvern sunt tocmai această spărtură pe care a ivit-o Pilsudski”.

Proiectele financiare ale noului guvern francez

Impozite noi și mărirea impozitelor vechi

Guvernul d-lui Poincaré și-a început activitatea pentru asanarea finanțelor țării, prin reducerea numărului funcționarilor, mărirea taxelor și impozitelor precum și reducerea cheltuielilor.

Proiectele depuse prevăd mărirea taxei asupra micilor succesiuni de la 1% la 2,50%. În același timp—și aceasta pare a fi o anomalie—taxele asupra succesiunilor mari se scad de la 43% la 39%, pentru persoanele neînrațite.

D. Poincaré intenționează de-a constitui o societate națională a tutunurilor, care să emită obligațiuni cu venit fix.

Consiliile municipale vor putea crea noul taxă directe și indirecte.

Subsecretariatul aviației va fi desființat, urmând ca serviciile sale să treacă la ministerul de comerț.

Potrivit noulor proiecte ale guvernului, noule sarcini impuse contribuabililor pe anul 1927, vor fi de 9 miliarde 192 milioane, față de 2 miliarde 458 milioane cât au fost pe anul 1926.

În legătură cu mișcarea născută pentru sprijinirea francului francez, se anunță că senatorul Menier, regele chocolatelii, a vândut unei societăți canadiene insula Anticosti din golful Saint Laurent pentru suma de 500 milioane, care vor fi destinate pentru opera de refacere a francului.

nit târguri, târgurile au devenit centre de populație deasă, dar procesul de transformare al drumurilor de țară, în străzi de oraș, s'a făcut prea încet. Și astăzi sunt încă colțuri de orașe, care mai păstrează aspectul străzilor unui târg cu o sută de ani în urmă. Iată cum se descrie starea străzilor din Botoșani, într'un hrisov al Domnitorului Mihai Grigore Șuțu din 1820 (pp. 60—61): „... luat... m' aminte la arătarea ce i s'au făcut prin jilba obștiei locuitorilor din târgul Botoșani, boeri, neguțători și din alte stări, că acest târg se află și până acuma fără poduri pe ulițele sale... Căci afară de greutatea aceia a umbletului de a nu putea străbate uneori nici cu sufletul dela un loc la altul... și mai vârtos în vremele de ploa, primăvara și toamna, când toate ulițele târgului se nărușe și se fac de istov neumblate”.

Dar nărușirea cea mare a târgului o făcea „baltacurile”, — grupi cu glod de pe ulițe. S'a dus luptă de ani de zile împotriva acestor „râni” și în documente (pp. 256 și urm.) se reflectă grija mare pentru leucirea lor. În 1832, Eforia Încheie un contract în scopul de a se scoate din satul Cucorâni „moloz câte de două ori pe zi” și să se transporte în „30 de cară câte în doi boi” spre a se astupa aceste blestămate de batakuri.

„Dar în 1835, „batacurile” sau „baltacurile” nu erau definitiv biruite. Iată ce se spune într-o petiție adresată ispravniciei ținutului (Prefecturii de județ): „În ulița unde ne aflăm locuitori cu casele noastre sânt două batakuri, pline cu norolu și cu apă, unde nu este cu putință a trece trăsurilor cu încărcătură nici cu deservite... nici măcar pe jos a trece, că în trecutele zile vrând un copil a trece... pe acea uliță și ținandu-se de zaplaz, s'au scăpată și au căzut într'un batak, și

Buletinul „Astrei”

Secția Economică

In ce condițiuni trebuie făcută reforma monetară

Am arătat într'un număr trecut argumentele pe cari se bazează susținătorii ideii revalorizării leului la noi.—Să ne fie îngăduit astăzi de a arăta păreriile altor cercetători în acest domeniu și anume a acelor ce susțin fixarea unui curs inferior celui ce-l are astăzi oficial, luând ca bază valoarea lui în aur.

Devalorizarea leului

Susținătorii reformei monetare prin devalorizare este d-l Ing. Al. Perlețanu, care a constituit planul său bazându-se pe următoarele considerente:

1) Moneda este piesa probatorie, prin care o persoană fizică sau juridică stabilește dreptul de-a cere un bun de comerț.

2) Moneda este regulatorul schimbului, deci, când individul produce mai mult decât consumă, rezerva efectivă crește, iar când consumă mai mult decât produce, rezerva scade.

3) Scopul monedei este de a constrânge pe toți indivizii de a nu consuma mai mult decât produce, deoarece singurul mijloc de a-și procura moneda și, prin urmare, de-a cere un bun nu este decât acel de-a ceda un alt bun dintr-o monedă.

4) Moneda sântoasă e singurul instrument de constrângere, care ne împiedică de-a consuma mai mult decât producem și care, prin urmare, ne obligă a munci, dacă dorim a consuma.

5) Valoarea unei monede se măsoară prin puterea ei de cumpărare, adică prin cantitățile de mărfuri ce se pot cumpăra cu unitatea monetară.

6) Echilibrarea balanței de plăți nu mai e sigură îndată ce se creează disponibilități fictive.

Deprecierea monetară este o deflație slită căci ea e impusă de străinătate.

Din cele expuse rezultă deci: a) că reducerea volumului monetar este singurul mijloc de a obliga popoarele și indivizii să nu consume a-avea averta; b) reducerea se face prin deprecierea unității monetare.

Singurul mijloc întrebunțat în toate țările cu moneda înconvertibilă și incompressibilă, pentru a opri deprecieră, a fost etatismul, adică intervenția statului spre a influența balanța de valori.—Această intervenție consistă în încercarea de-a constrânge pe indivizi să nu cumpere, chiar când au bani și popoarele să nu importe mai mult decât exportă.

Deoarece moneda României se compune din două părți: 1/3 monedă compressibilă și 2/3 monedă necompressibilă, ea se poate stabiliza imediat la valoarea actuală prin inflație, când valuta scade, și deflație, când valuta crește.

Ceia ce ne trebuie dar în ordinea posibilității este:

1) Suprimarea etatismului și introducerea sincerității monetare și comerciale;

2) Devalorizarea și stabilizarea prin politica de inflație și deflație aplicată părții compressibile.

3) Consolidarea soldului din trecut a balanței de plăți.

4) Restabilirea convertibilității.

Reforma monetară, prin devalorizare, trebuie să repună în funcțiune moneda compressibilă și convertibilă. Pentru aceasta avem nevoie de aur, care poate fi găsit parte în America, parte în țară, prin aplicarea unei măsurii chibzuite și sănatoase. Cea ce e însă mai greu este regularea trecutului și racordarea lui cu viitorul.

În ce privește unitatea monetară viitoare, d-l Al. Perlețanu propune ca ea să se exprime prin însăși greutatea de aur fin ce reprezintă. Am avea astfel ca unitate monetară centigramul de aur. Moneda noastră, zisă „leu”, este valoarea de O gr. 29 aur fin. Menținerea cuvântului „leu” și la noua unitate ar face să treacă pe nesimțite reforma, care nu ar face decât să fixeze o stare de lucruri existentă.

Stocul metalic necesar pentru a stabili moneda este același, căci ori 35 miliarde de lei a 29 centigrame, ori un miliard de lei a un gram, tot e greutate de aur fac, iar 1/3 din această greutate este iarăși o greutate constantă.

Intrebarea, care se pune, este cum vom lichida tranșațiile începute înainte de stabilizarea și nelichidate încă.

Va trebui dar decretat, că toate creanțele cu dată certă se vor achita potrivit valorii ce avea moneda la data convenției, dar aceasta numai dacă creanța este reclamată de creditor inițial. Creanțele cezonate se vor achita după valoarea ultimei ceziuni, chiar dacă ultima ceziune s'areadus creanța în mâna primului creditor.

O singură dificultate rezultă pentru depozitele bancare, pe care băncile nu le pot achita decât pe valoarea stabilită.

O atențiune deosebită trebuie dată tranzațiilor silite. Aci un mal poate fi vorba de valoarea acceptată, întrucât ea a fost impusă de stat în mputerea revalorizării monetare, care se vede ușoară și rapidă în primul rând întră în această categorie prețul pământului expropriat, care, fiind în hipoteca leului — aur sau cel puțin 50% din leu aur, trebuie lichidat în același hipoteză.

Trebuie o monedă stabilă pentru a putea munci și economisi, căci dacă munca și economia constituie sursa unică de progres, moneda instabilă este microbul care distruge activitatea și prevederea.

Iată punctele mai principale pe care se bazează reforma monetară propusă de d-l Al. Perlețanu.

În buletinele viitoare, vom arăta pe scurt vederile d-lor I. Lepădatu, C. Grolifid și M. Manolescu, în această privință.

T. Al. Știrbu.

Din povestea unui oraș

Cu prilejul lucrării „Monografia orașului Botoșani”

de Artur Gorovei, Fălțiceni 1926.

de I. Zaborovschi.

Este vorba de Botoșani, cunoscutul oraș din vechiul regat, dintr-o regiune a Moldovei enclavă între Bucovina și Basarabia. Așezare veche (despre Botoșani ca sat se pomenește din timpul lui Alexandru cel Bun, în prima jumătate a sec. XV), servește unul din marile drumuri de comerț moldovene și ca atare devine târg. Prima mențiune a târgului cunoscută (un pân cu coada resfirată) poartă data de 6 Aug. 1670. Așezat pe drumul ce leagă cele două capitale ale Moldovei, Suceava și Iași, Botoșanii s'au servit ca popas domnesc: Ștefan cel Mare a zidit

(Botăș inrudit cu vorba „butaș” înseamnă „viță de vie sădită de un an”).

D-l Artur Gorovei ne dă în 458 pagini o monografie completă a orașului, cu date sprijinite pe documente, cu amănunte bogate a fiecărei ramuri, ce formează viața materială și sufletească a unui târg. La colecția atât de redusă a monografiilor orașelor noastre, desigur, monografia orașului Botoșani ocupă un loc de cinste. În rândurile de față n'am intenția să fac o recenzie a merituosei lucrări a d-lui Gorovei. Mă folosesc de prilejul ca să fac câteva u spicuri, din care să se vadă înfățișarea unui vechiu târg moldovenească. Și vorba aceea: ab uno disce omnes; ca Botoșanii, desigur, fiindând seama de „diferențele specifice”, stau și Dorohoi, Suceava, Roman, Orhei, etc.

O grea problemă a orașelor o formează ulițele; satele au devenit

de nu s'ar fi întâmplat un om pe acolo... Totuși ulițele târgului se îmbunătățiau: se făc mai ales poduri (peste șanțuri); în 1834 avem și prima stradă pavată „ulița podată” în lungime de 25 stângeni; și lată de 2 stângeni și 2 palme; în 1835 Eforia se îngrijeste de porunca Domnitorului Mihail Știrza, în ce privește alinierea străzilor „înălțimea Sa cu asprime a poruncit ca toate acele garduri ce se vor găsi ieșite din linie, din a cărora cauză ulițele sânt strâmte și strâmbe, să se tale și să se lărgescă drumurile” atât în „pentru”, cât și la mahalale.

Sunt interesante și capitolele privitoare la „paza contra focului”, „îndestularea orașului cu carne”, „asistența publică”, „higienea și salubritatea publică”, „încercări de aducerea apei”, „plaja orașului”, „clădirile publice” etc. Din citirea lor se vede cu câtă trudă se alcătuște și se des-

voltă un oraș și, din comparație cu datele de atunci și cele de azi reiese ori și cum enormele progrese ale civilizației în curgerea unui veac.

Pentru curiozitate voi da ceva cu privire la luminatul orașului p. 202 și urm. Înainte de 1832 orașul era luminat cu lumânări de său înfipite în vârful unor pari și purtate pe ulițe de 9 (nouă) fânargii. Și lumânările și fânargiile erau în seama dughegilor (neguțătorilor) de pe la uliți. În 1832 luminatul trece în seama Eforiei, care înscrie în buget suma de 12.000 lei pentru lumânările de său la 150 fânare; fânarele erau așezate pe „generalicele (principalele) uliți” la distanță unul de altul de 15 stângeni, iar pe celelate uliți la distanță de 25 stângeni. Fânarele erau de tinichea și așezate pe stâlpi. Dar dela proiect până la realizare e mult: în 1833 Eforia raportează Departamen-

(Continuare în pag. 2-a)

Piețele mărginașe

Ca semnatar al unui program editat, aflat în ajunul alegerilor comunale din Februarie trecut, în care se cuprindea făgăduinți multe pentru alegătorii dela comună la Chișinău, urmăresc de aproape activitatea actualului consiliu comunal, în care figurează și semnatarii ai aceluiași program editat.

De aceea, dacă aplaud asfaltarea trotorelor, măcar pe porțiunea unde în ceasurile de odihnă anumiți cetățeni își plimbă cochetele costume, aștept cu nerăbdare ca „noroiul până la glezne și praful de un cot” depe străzile vechiului târg să fie înlocuit măcar cu piatra făgăduită în Februarie.

Bineînțeles toate la rândul lor... dar este bine, ca din vreme în vreme, acel program editat să fie amintit pentru să nu se depună pe al prafului uitării.

Este însă o chestiune urgentă, nu așteaptă amânare, căci o mare parte a cetățenilor sunt azi victimele unei specule, care întrece orice răbdare: este chestia înființării piețelor mărginașe.

Intr-adevăr Chișinăul se întinde pe o suprafață în disproporție cu numărul locuitorilor. Ca o consecință a acestei întinderi anormale, periferiile suferă, din toate punctele de vedere; apă, lumină, canalizare, tramvai etc. dar mai cu seamă aprovizionarea lasă mult de dorit.

Lăsați la cheremul câtorva dușmani murdare, rău aprovizionate și întotdeauna cu mărfuri de calitate cea mai inferioară, cetățenii periferiilor, de obicei oameni nevoiași, plătesc totul cu prețuri înalte, dacă nu chiar întreite.

Să nu mi se obiecteze obligația tuturor prăvăliilor de a avea prețurile afișate. Dacă ceri așa ceva pe la periferie, stăpânul are îndată concursul celui înrept, spre a-ți potoli curiozitatea de a vedea prețuri afișate și pe la mahalalele uitate ale Chișinăului.

Singura măsură eficientă de a ușura traiul mărginașilor este înființarea de piețe, unde la nevoie

să fie repartizați negustorii din actuala 2 piețe, atât de aglomerate de oameni și mărfuri.

Prin criza aceasta a trecut și Bucureștii, acum câțiva ani în urmă, și numai înființarea piețelor mărginașe a pus capăt lăcomiei fără măsură a negustorilor de la margine.

Cunoaștem planurile frumoase ale halelor ce urmează a se construi în centrul orașului. Ele vor contribui numai la estetica și igiena orașului, nu vor rezolvi căușii de puțin, însă, grava problemă a aprovizionării nevoiașilor.

Dacă Chișinăul și încă centrul orașului, are azi barăci de scânduri, în care sute de negustori își desfășoară marfa, de ce să nu se înființeze și pe la periferii piețe, cu câteva zeci de barăci, în care cetățenii să găsească măcar alimentele de prima necesitate, cu prețuri omenoase.

Să ne gândim că majoritatea mărginașilor sunt lucrători pe la diferite fabrici dela periferie, ori plugari ce și au țarinile în apropierea orașului.

După oboseala muncii a zilei nici unul din ei nu va lua drumul spre a se duce în centru după târguțel. Dugheana din apropiere îl stoarce nemilos truda zilei fără a-i da și hrana spre a-și întări truditul scop.

Intre actualii membri ai municipiului sunt câțiva reprezentanți de la periferia orașului.

Nu cumva acești alesi azi târguesc în piață cu luxosele automobile ale primăriei și au uitat depărtarea lungă până la marginea orașului?

În orice caz, socotim că problema piețelor mărginașe merită să fie și ea trecută la ordinea zilei, pentru una din ședințele consiliului municipiului Chișinău.

Așteptăm cu încredere.

L. T. Boga

Activitatea Camerei de Agricultură din jud. Soroca

Flindcă bugetul a fost mult redus dela noua milioane lei, cum a fost întocmit de Cameră, (Uniunea Camerilor Agricole, a lăsat numai trei milioane opt sute de mii), Camera dela Soroca trebuia să-și modifice planul său de activitate acomodându-l posibilităților bugetare.

Pentru acest scop în ziua de 4 Iulie a. c. a fost convocată la sediul camerei — orașu Soroca, Adunarea Generală, care a lucrat două zile, având la ordinele zilei mai multe chestiuni importante.

Adunarea a fost prezidată de președintele camerei d. doctor V. Bivol medic veterinar primar asistent de directorul camerei A. A. Rosetti.

Prima chestiune care a provocat vii discuții a fost — procurarea reproducătorilor pentru județ.

Direcțiunea zootehnică de pe lângă Ministerul de Agricultură în dorința de a îmbunătăți rasa animalelor a oferit Camerei un împrumut de un milion lei, pe termen de doi ani fără procent pentru procurarea animalelor de rasă.

Adunarea a adoptat propunerea înscrindând Comitetul de Direcție, să realizeze împrumutul, iar animalele procurate să fie distribuite cooperativelor, care în termen de doi ani vor plăti o treime din cost rămânând după aceea animalele, în plina proprietate a cooperativelor.

Sigur că acest avantaj acordat cooperativelor, este condiționat de anumite angajamente prescrise de Cameră.

Pe această cale se crede că în termen de câțiva ani toate cooperativele și obștile mai bune, vor fi înzestrate cu animale de rasă.

Cu acest prilej s'a discutat, care este mijlocul mai potrivit și calea cea mai bună pentru a veni în ajutor țăranilor în mod eficient. Camera în majoritatea ei, a adoptat calea cooperajii, constatând că aceste instituții economice sunt unicele cari au o organizație mai serioasă și au încrederea norodului dovedindu-se sensibil față de nevoile mulțimei.

Alte chestiuni mai importante a fost — cumpărarea în suma de jumătate milion lei a mașinilor agricole de cari simt mare nevoie cultivatorii noștri de pământ. În special se simte nevoie în județ, de trioare, semănătoare și cultivatoare.

Adunarea a hotărât ca mașinile procurate să fie distribuite sateșilor tot prin cooperative în anumite condiții, formând în întreg județul o rețea întregă a punctelor de unelte agricole pentru folosința agricultorilor.

Asemenea s'a hotărât a se lua măsuri și a înființa câmpuri de experiență, câmpuri pentru selecția cerealelor și producerea semințelor selecționate acestea fiind distribuite ulterior țăranilor.

Cu această ocazie, s'a scos în evidență faptul că punctele agro-nomice cu tot avut lor, proprietatea fostei Zemstve județene după creșterea lor la prefectură se găsesc în decădere comolectă, iar uneltele agricole se distrug.

Camera a opinat ca Comitetul de Direcție să intervină pentru ca aceste puncte agro-nomice cu mașinile lor, să treacă asupra Camerei Agricole pentru a fi utilizate în folosul plugarilor.

Adunarea a mai subliniat că este absolut nevoie de tot felul de conferințe pe la sate cu caracter agricol pentru îndrumarea sateșilor și ridicarea nivelului lor cultural. Pentru acest lucru Camera va avea un interes deosebit având în vedere că țăranul nostru este conservator și se supune greu progresului. Este cunoscută vorba țăranului: „așa a muncit pământul moșii și strămoșii noștri, așa vom munci și noi”.

În acest scop s'a hotărât să se

organizeze un ciclu întreg de conferințe, să se tipărească plachete și să se procure un aparat cinematografic cu filme speciale având în buget sumele necesare.

Se va organiza la sediul Camerei o bibliotecă centrală la Soroca cu caracter agricol, zootehnic și silvic.

În scop sanitar, Camera a adoptat referatul secției zootehnice; se vor înființa cimitire pentru animale, se vor acorda subvenții sateșilor în caz de epizootii, când din această cauză va fi nevoie de uciderea animalelor și altele. Sigur că în acest domeniu este mult de făcut.

Tot în scop cultural, Camera are în bugetul său 60.000 lei pentru editarea unei reviste pe înțelesul norodului, luând măsuri ca să pătrundă în straturile adânci a maselor de plugari.

Constatându-se că cooperativele în județ stagnează din cauză că lipsesc tehnicienii, Camera va deschide în toamna anulului curent cursuri pentru pregătirea contabililor cooperatiști.

Cheltuielile ce vor necesita vor fi suportate de Cameră având în buget 75.000 lei și se va apela totodată la federația Băncilor Populare și Uniunea Cooperativelor Agricole pînă la contribuții și aceste instituții la deschiderea cursurilor. Conducerea cursurilor va aparține secției cooperative de pe lângă Cameră.

S'a destinat 100.000 lei pentru înființarea în toamna anulului curent a unei expoziții adunând produse de expus de la țăranii. Ca încheiere trebuie de notat că dacă Camera Agricolă de la Soroca desfășură o activitate destul de rodnică, acest fapt se datorește bunului simț de care sunt animați membrii Camerei. Este o armonie completă între cei alesi din partea țăranilor și cei de drept, cari cu însuflețire lucrează la propășirea Camerei.

În complexul său, funcționarii acestei instituții sunt conștienți și buni lucrători. Multă muncă depune d. A. A. Rosetti, directorul acestei Camere, care este un element bun, preceptiv și un funcționar harnic.

P. Soroceanu

Dela cercul de recrutare

Cercul de recrutare din Chișinău aduce la cunoștință următorilor soldați, caporalii și sergenții, cari au făcut serviciu militar la regimentul 6 jandarmi și 10 Infanterie, ca să se prezinte la acest cerc pentru primirea livretelor.

Bolezat N., Grealca M., Tărbănuța C., Labatu A., Revenco T., Zverev S., Dovbîș D., Milev P., Miloșev I., Veresciaghin N., Surchicianu I., Calmățchi I., Dicoșarin M., Galareș P., Vorloimeev M., Roiter I. și Bardian V. din regimentul 6 jandarmi, iar din regimentul 12 Infanterie — Rozanu I., Lisacovschi C., Clobanu L., Polenev A., Șehtman I., Iosif D., Iosif T., Școlnic H., Butmaru T., Milștein H., Grinberg I., Rațchi P., Vagner T., Borisov P., Guțu M., Romanuc I., Varmas M., Alencov I., Parcher S., Lubenco L., Fradis L., Chilicenschii P., Elent B., Mihailov N., Modnicov I., Dogrotescu V., Condrașov A., Andriescu I., Baraboin M., Bădoi Gr., Volman A., Nudel M., Cunic N., Cogan D. și Suragu I.

Borviz de Borsec

minunată apă minieră — vindecă catarurile de gât și stomac, rachitizmul, boalele de rinichi și beșică. 133—24

Congresul societății „Astra”

In numărul precedent al ziarului nostru s'a publicat un apel al d-lui Nistor, revizor școlar la Zălau, jud. Sălajiu, prin care se face invitația fraților basarabeni să participe în număr cât mai mare la această sărbătoare culturală a Ardealului. Apelul d-lui Nistor e binevenit și nădăjdum că va avea efectul dorit, cu atât mai vârtos, cu cât membrii „Astreii” beneficiază de o reducere de 75% pe c. f. r. dela locul de plecare până la Zălau, unde se ține congresul, și înapoi. Astfel se dă oricui posibilitatea să vadă fără jertfe mari bănești Ardealul și pe frunții culturale ardeleni.

Repetăm și noi apelul d-lui Nistor îndemnând pe cetățenii noștri să se înscrie fără întârziere membri la „ASTRA”, ca să poată beneficia de reducerea pe c. f. r. cu prilejul congresului din zilele de 12—14 Septembrie. Taxele de membri sunt:

Membru fondator al Casei Naționale, odată pentru totdeauna 5000 lei.

Membru fondator al „Asociațiunii” 1000 lei.

Membru pe viață al „Asociațiunii” 500 lei.

Membru activ, anual 50 lei.

Membru ajutător, anual 10 lei.

Inscrierile se pot face la ziarul nostru și noi ne vom îngriji ca legitimațiile de membru, în baza cărora se poate obține reducerea de 75%, să fie trimisă la timp fiecăruia.

Memoria lui Lenin în Rusia sovietică

D. Arthur Ransome, care a străbătut Rusia bolșevică, dă în „Manchester Guardian”, articole foarte interesante asupra legendei înscrute, pe care masele vor să i-o creze lui Lenin, acele mase rămase religioase cu tot ateismul oficial. Se văd încă, scrie el, în apropierea bisericilor, prăvălii de obiecte pioase, dar imaginea lui Lenin sau bustul său, figurează amestecat cu icoanele sfântului Nicolae, și găsește cel puțin tot atâția cumpărători.

În fabrici, un colț dedicat lui Lenin a înlocuit colțul dedicat sfinților evangheliști. Se vede bustul lui Lenin sau portretul său, pe un fond de draperie roșu și negru. Câteodată imaginea marelui revoluționar este înconjurată de benzi, pe care se pot citi cuvintele memorabile eșite din gura sau din penă lui.

Se găsește, de asemenea, foarte adesea în gări, un colț consacrat lui Lenin, în locul chiar unde mușchii dinaintea revoluției, puțin obișnuiți cu călătoriile, arindeau în momentul urcării în tren, pentru a se păzi de ori și ce accident posibil, o lumânare de câteva copelci în fața imaginii unui sfânt protector. Se întâmplă câteodată mușchilor, cari sunt informați prost asupra leninismului, de a se închina în fața acestor icoane leninene. Și toate acestea sunt foarte edificante.

„Ne gândim, fără voia noastră, încheie autorul articolului, la profunzul Shakspere în drama sa Iulius Cezar: „Brutus a omorât pe Cezar, trebuie să-l facem pe Brutus Cezar!” Mușchii de astăzi în logica sa primitivă nu face altceva.

Știri externe

Consiliul de miniștri polonez, a decis în urma propunerii d-lui Zaleski, ministrul afacerilor străine, să suprima pe toți atașajii militari de pe lângă Legațiunile Poloniei la Berlin, Moscova, Roma, Londra, Tokio și Reking.

Acestă măsură are de scop să dovedească dispozițiile pacifice ale politicii poloneze. Deasemenea a suprimat ministrul Lucrărilor Publice, trecându-i serviciile la ministerul de Cai Ferate și Interne.

Din Peking se anunță, că fostul împărat al Chinei, care a fost expulzat, a adresat guvernului o cerere de-a-l-se permite să se întoarcă în paialele sale de odinioară. Răspunsul guvernului a fost scurt și precis. Palatele imperiale nu sunt proprietatea ex-impăratului, ci a Statului, prin urmare ele trec în posesie, republicii chineze. Guvernul a încuviințat însă majorarea pensiei ce o primește fostul împărat.

Medicul Tr. Pop.

Scrisori din Basarabia

Com. Bujor Jud. Lăpușna

Serbare. Căminul cultural „Gh. Asachi” din comuna Sângerei, județul Bălți, a organizat pentru ziua de 25 Iulie anul curent o a treia sezoană culturală urmată de bal. La această sezoană s'a văzut nivelul cultural la care se ridică com. Sângerei, care mai înainte era destul de înapoiată. S'a văzut roadele muncii depuse ani îndelungați de bătrânul învățător Gh. Căcoș, Copili, cari ieri au trecut prin mânele lui, li vedem astăzi pe scena căminului cu una dintre piesele scriitorului nostru Victor Eftimiu „Sfârșitul pământului” comedie în trei acte. Piesa a fost înconornată de succes, și mulțimea publicului asistent era evidentă. În tot decursul serbării s'a observat un viiu zăntere în public.

Tinerii artiști, cari nu erau decât elevi de clasa a 2—3 de liceu, au deschis balul cu „Hora Unirii” dovedit astfel iubirea lor mare către patria mamă. Serbarea și balul s'au terminat la ora 6 dimineață.

Desigur ar fi de dorit ca în fiecare comună să se facă astfel de serbări, pentru a produce un gust și mai mare sateșului din Basarabia, pentru cultura românească.

Cor.

Comrat

Activitatea noilor edilit.

Noii edilit ai orașului au luat, într-una din ședințele trecute, următoarele hotărâri:

Diviziunea muncii

Serviciile primăriei au fost împărțite la trei comisiuni: a) Com. tehnico-financiară b) Com. Gospodărească și c) Com. ad-tivă.

Hotărârile luate.

- 1) construirea, în regie, a unui abator comunal (neexistent încă) și a unei mici uzine de apă la fântâna „tătrească” pentru alimentarea orașului;
- 2) procurarea și instalarea unui cântar centimal, în piață;
- 3) modernizarea orașului, începând cu stabilirea dimensiunilor străzilor și cu mutarea gheretelor din piață în altă parte;
- 4) un ajutor pentru ograda bisericii „Măicii Domnului”;
- 5) experiențe cu pâine și carne pentru consumație în scopul stabilirii adevăratelor prețuri, maximale;
- 6) prestația orășenilor pentru repararea și construirea drumurilor și a șoselelor, etc.

Comrații privesc cu satisfacție hotărârile luate și doresc mai ales... înfăptuirea lor, pentru ca atunci să se treacă la noul hotărâri și realizări pentru modernizarea orașului nostru.

Ilie Hagiu.

Școlare

La școala de horticultură din Turda (jud. Turda) sunt vacante 20 locuri de elevi bursieri în clasa I-a.

Pentru obținerea acestor burse, se va ține concurs în ziua de 25 Septembrie a. c. în localul școlii, str. Moșilor 19.

Pentru înscrierea la căminul studenților „Spiru Haret”, se cer următoarele acte:

Diploma de bacalaureat, certificat de bună purtare (eliberat de școala), certificat de starea materială a părinților.

Actele se primesc până la 1 Septembrie.

La Azilul „Elena Doamna” sunt vacante 10 burse pentru cl. I primară și 6 burse pentru cl. III profesională gr. al II-lea. La celelalte clase nu e nici un loc vacant. Se primesc numai copilele orfane. Petițiile vor fi însoțite de actele de moarte ale părinților; actul de pauperitate vizat de primărie și percepție; certificat de sănătate al copilului, actul de numărul copiilor cu vârstele și ocupațiile lor, actul de naștere și de vaccini; diploma de absolvire a școlii profesionale gr. I.

Examen nu se ține, dar vor fi alese elevule cu mediile mari la studiu, lucru și conduită.

Actele vor fi înaintate direcțiunii școlii până la 8 Septembrie a. c.

Primăria municipiului și Sfașul Negustoresc din localitate au înțeles la ministerul de Interne cerând ca liceul No. 2 de băieți din localitate „M. Eminescu”, să rămână și pe viitor în localul său, fiind o instituție școlară veche și având un număr de 500 de elevi fii ai cetățenilor orașului Chișinău.

Cultural

S'a hotărât de către Ministerul de Interne ca ultimul termen până când se mai pot importa din Ungaria cărți de literatură sau știință, permise la intrarea și răspândirea lor în țară, este 15 August.

Toate aceste cărți, pot fi cumpărate normal prin societatea „Ady Enare” dia Arad.

Ediniți — Hot

Crimă din imprudența de 25 Iulie a. c. În Halahuva — Boerască, Pavel Suruceanu se afla la locul postului de jandarm preună cu mai multe fete, care Lucheria Scarlat. Tânărul Suruceanu gășind o a doua fevă și vrând să o apasă pe trăgaci. Arma îi cărcăta a luat foc omorându-l pe Lucheria.

Imediat tânărul a fost și au venit la fața locului secției jandarmi, d. județ d. doctor V. Sobolevschi a se cerceta cazul și a autopsia cadavruului.

Pavel Suruceanu a fost dat parchetului Hotin, Să că ar fi o crimă din imprudență.

Veșnic auzim în județ că în cutare comună s'a ratat încă un om. În aproape zilnic se înregistrează o sinucidere și veșnic vedem câte un om nebulos.

Cauza acestor întâmplări de dureroasă este pe lângă bănuț foarte mult în județ, din cauza pncumbului nepărit bine și necomplicat, cesare urgente măsuri.

C. Ilir

Un mare incendiu

Din comuna Isacov, județul Orhei, se anunță un mare incendiu a districțului sateanului Ion Ștefan. Pagubele se ridică la 1000 lei. Pricina incendiului nu s'a stabilit precis. Cercetări.

Un groaznic incendiu

Din comuna Cîmăraș, județul Soroca se anunță un incendiu de 21 Iulie la casa lui Platon Filipescu și un puternic incendiu în Cîmăraș.

Toate măsurile luate pentru localizarea incendiului nu au dat nici un rezultat, iar moară se gășiau marile tăți de petrol. Moare sunt mai de 400.000 lei.

Cauza incendiului este prudența unui lucrător a aruncat o țigară în interiorul morii.

Inec.

Din comuna Novaci, județul Bălți se anunță un inec din cauza grădinarului Grigorie Găinaș, proprietarul unei scări din aceiași comună.

Bl

Potopopia din Chișinău dresat comerciantului C. Armata cerând permisul adunarea generală a orașului Chișinău, în sala pentru rezolvarea mai multă din ordinea zilei.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul a avut loc într-o noapte două săptămâni.

Tot timpul acestor zile eparhiale vor fi aduse S. Sale spre aprobarea dintr-o vară a I. P. S. năstirea Hârjanca.

Stu

Duminica 1 August o a avut loc întrunirea cercului studențesc din „Cuza Vodă” pentru un nou comitet administrativ a unei comisii de cercetare.

Au fost alesi ca președinte al cercului, studentul Vasilescu și Petre Grosu general — Anatolie Popovici — Nic. Hărega, secretar — Caraman. Membri — d. D. Popovici și d. Gh. Tulcinșchi și d. Comitetul a promis muncă și cinștia în folosul țării și colegilor săraci.

Biblioteca „SEMĂNAT

Arad. Editura Librăriei „Au apărut până acum 170 de rînzind scrieri datorite seamă scriitorilor ardeleni: oceanu, Lucian Blaga, Emil Ciura, Ion Lupș, Ștefan Ștefan, Aron Ciobanu, Victor Stancu, Popa, I. Ciopofel, Teodor

Fiecare număr, de 50 gini, costă 50 gini.

In Biblioteca Semănat din Arad a apărut

Cu gândul la Basarabia de Onisifor Gh.

Prețul 15 gini

„Automobilul minune”

Așa a fost botezată această camionetă, ce servește ca mijloc de transport în propaganda medico-socială la țară. Un astfel de automobil minune era și Regiunea IX sanitară Chișinău. Și pentru că-i zice „minune” să căutăm a-l descrie puțin, să vedem în ce constă ea, mai ales că din multe părți ni se cere aceasta.

Pentru țara noastră, care acum, pentru prima oară — în alte țări acest automobil nu mai e o minune — a fost aprovizionată cu acest fel de mijloace de transport pentru propaganda sanitară, nu poate fi decât o minune. Căci ce altceva e această camionetă „Flata”, care produce singur — cu ajutorul motorului său — electricitatea, de care are nevoie pentru rularea filmelor de propagandă medico-socială, de care dispune, astfel ca ori unde s'ar duce, în orice sat, în orice cătun, uitat și de D-za și de oameni, își poartă cu ea izvorul energiei electrice, necesar cinematografului său, această camionetă are deci:

1) Un aparat complet de cinematograf, cu care se pot rula și filme obișnuite, și pentru a cărui necesitate servește.

2) Un acumulator, fabricat după cele mai noi principii electrotehnice, așezat în față, sub scaunul șoferului, și de unde printr-un fir, energia electrică se poate scurge la zeci de metri departare spre

3) aparatul electric, cu care e prevăzut aparatul de cinematografi. Aparatul, de altcum, poate folosi orice energie electrică, de ex. din oraș, dela vre-o fabrică, grație acestui acostat care are și mecanismul necesar scurgerii surplusului de energie electrică.

4) Sunt apoi filmele foarte sugestive, necesare propagandei medico-sociale, de ex. filmul despre sifilis, cu toate manifestările lui, tratamentul și urmările nenorocite ale școalei. La acest film sunt, în adevăr, foarte impresionate, să le zicem: „scenele” în cari se arată, la netramicroscop, spirochetul, adică „sămânța sifilisului”, cum li numește poporul, — se vede cum lucrează, ca un sfredel, fără odihnă, fără astâmpăr, rozând, nimicind fâșturile trupului, în care a intrat boala.

Se mai așteaptă, din zi în zi, sosirea restului de filme și anume, asupra tuberculozei, alcoolis-

mului, pelagrai, malariei etc.

Automobilul mai poartă în spina sa:

5) Laboratorul de microscopie, cu ajutorul cărui se pot face cercetări microscopice, necesare decelării diferitelor microbi ai boalelor, în sifilis, tuberculoză, malarie, etc.

6) Laboratorul pentru analize de sânge, lichid cefalo rachidian, necesare în diagnosticarea sifilisului.

Automobilul își mai duce și personalul medical și sanitar, fără care „minunea” și-ar mai pierde din strălucirea și falma sa.

Automobilul cu tot instrumentarul ce conține, e donația Băncii Naționale care a dat țării patru automobile de acest fel, fiecare costând peste un milion lei. Pilda frumoasă a Băncii Naționale ar putea fi ușor imitată și de celelalte bănci din țară, căci sunt destule și bogate și nu s'ar simți o sumă de câteva milioane cari sume, bine întrebuințate, ar face adevărate „minuni”.

Când oare vom mai putea vedea, repetându-se acest fel de gesturi, minunate?

Medicul Tr. Pop.

Mari evenimente în Rusia sovietică

Arestarea lui Rozenfeld-Zinoviev

VARȘOVIA.— Presa poloneza publică știri senționale cu privire la evenimentele din Moscova. Conducătorul opoziției Rozenfeld-Zinoviev a fost arestat la domiciliu și pus sub supravegherea poliției. La domiciliul lui s'a făcut o percheziție, în urma căreia s'au confiscat numeroase documente. S'a stabilit, că Rozenfeld-Zinoviev pregătea o lovitură de stat.

Arestarea lui Lașevici

Deasemenea a fost arestat și Lașevici. Se anunță oficial destituirea lui din postul de vice-președinte al consiliului superior de războiu.

Lașevici a fost transportat în închisoare.

Revolte în Ucraina

În Ucraina au avut loc mari revolte. În câte-va centre mari din Ucraina partizanii lui Zinoviev au atacat instituțiile publice. Trupele credincioase sovietelor au intervenit. S'au produs lupte sângeroase pe străzi. Sunt numeroși morți și răniți.

Comitetul executiv al Internaționalei comuniste a fost convocat de urgență pentru a discuta măsurile necesare de luat împotriva acțiunii fostului său președinte.

Presa poloneză, comentând știrile sosite din Rusia, scrie, că regimul comunist e în ajunul prăbușirii.

Știri economice

Prețul grâului din nouă recoltă la București

Serviciul administrativ al Capitalei a înaintat primarului municipiului București un raport privind operațiile din târgul de cereale din obor, în care se cuprinde și un tabel al stocurilor de grâu și făină, aflate în morile din Capitală.

Din raportul prezentat, rezultă, că în oborul de cereale din Capitală, grâul din nouă recoltă se negociază dela 87 la 90 mii lei vagonul în mod excepțional, au și mare greutate tehnică, moara Herdan a achiziționând o cantitate de trei vagoane plătit 92 mii lei vagonul grâu.

Grâu nou este în cea mai mare parte de bună calitate și cu dela 3 la 5 la sută corpi străine. De o stabilizare a prețului grâului, nu se poate încă vorbi, întrucât treieratul este în curs și în centrele cunoscute ca depozitare de grâu abia s'au început tranzacțiile. Faina în mori, s'a vândut cu următoarele prețuri: Faina de lux cu 14.50 lei kg. Faina de jimblă cu 13 lei kg. și făina de pâine neagră cu 11 lei kilogramul.

Târgul de mostre din Bratislava

Cu prilejul celui de al șaselea Târg al Dunării la Bratislava, reducțiuni de transport, variind între 20 și 50% au fost acordate călătorilor și mărfurilor, în Iugoslavia, Germania, România, Ungaria, Italia și Cehoslovacia. Un mare număr de personalități și grupuri străine vor veni la târgul din Bratislava, mai ales bulgari, români, francezi și austrieci. Mărfurile expediate la acest târg plătesc la intrare tariful întreg, la ieșire nu vor mai plăti însă nimic.

O Bancă a dolarilor în Polonia

Polonia posedând în afară de biletele de bancă în zlofi, o mare cantitate de valori străine, mai ales dolari-hârtie, a determinat „Banca Poloniei” să creeze „Banca dolarilor”, societate pe acțiuni, condusă și controlată de Banca Poloniei. Această bancă lucrează în scopul de-a atrage depozitele de dolari și de a organiza noi forare de credite inabordable la Banca Poloniei, din cauza statutului său bazat pe doctrina clasică. Căuza principală a creației Băncii dolarilor, este tendința de a se mobiliza și întrebuința într'un mod productiv rezervele de aur și

valorile aflate în tezaurul țării.

Activitatea Băncii dolarilor va fi înainte de toate îndreptată spre operațiunile de credite, acordate în special pentru favorizarea exportului și numai în cazuri excepționale pentru achiziția de materii prime și articole jurnale — confecționate, provenind din străinătate.

Banca dolarilor va fi o instituție absolut independentă condusă de funcționarii Băncii Poloniei.

Ea va rămâne în afară de toate influențele politice și în afară de câteva diferențe, se va baza pe aceleași principii ale Băncii Poloniei:

S'a aprobat de către ministerul de Industrie și comerț înființarea unor oboare de cereale în cele mai importante centre din județul Cetatea-Albă printre care cităm următoarele: Cetatea-Albă, Băi-Ramcea, Culeva, Sărata, Tătarbunar, Tarutino, Tașlac, etc. Pentru aceste centre s'au înaintat ministerului regulamentele interioare ale oboarelor, spre aprobare.

Expoziția și târgul volant al Uniunii Camerilor de Comerț și Industrie din întreaga țară a propus unui număr de firme comerciale și industriale importante din localitate ca să participe la expoziția și târgul volant. În prezent se fac negocieri între firmele în chestiune și expoziția și târgul volant.

Expoziția și târgul volant al Uniunii Camerilor de comerț și industrie din întreaga țară a făcut propunere Bisericii-basarabene să ia parte, prin exponatele ei la expoziția și târgul volant. În calitate de exponate pot figura lămurări, icoane ale instituțiilor economice a bisericii-basarabene.

Idea participării bisericii-basarabene la expoziția și târgul volant, a provocat în rândurile clerului ortodox basarabean cel mai viu interes și dorința de participare.

Incunoștiințare.

Domnii primari, diriginți și directori de școli, președinți ai băncilor populare, precum și toți conducătorii instituțiilor de Stat sunt rugați cu insistență să francheze corespondența, că în viitor orice corespondență, nefrancată oriș de unde ar proveni, o vom refuza pur și simplu.

ADMINISTRAȚIA.

Informațiuni

Politica de vară

Presă din capitala țării ne aduce de câteva zile unele știri politice, cari pot fi luate drept rezultat al frământărilor politico-sociale sau ca simple elucubrațiuni inventate de reporterii ahtiați după ceva senzațional în zilele critice de senzații politice atât de rare în lunile de vară, când chiar și politicianii se resemnează și devin oarecum cetățeni de treabă, cari își caută de sănătate în stațiunile balneare sau dacă sunt novici—își încearcă norocul în plasarea câ mai rentabilă a capitalului politic, câștigat—ca în vremurile bune—prin'un noroc foarte ușor explicabil, în marea și marinimoasa loterie a consorțiului politic românesc, care scoate din roata norocului numerele câștigătoare nu cu ajutorul unui copil nevovotat sau cu acela al unei stații automate legate la ochi, ci prin magistrați, jandarmi sau prin bătași electorali, foarte conștiincioși, căci altfel n'am putea ceti în ziarele din capitală astfel de știri, cari anunță că partidul d-lui prof. Cuza s'a transformat dintr'un partid antisemit în două partide, dintre care unul vrea să schimbe în fiecare zi cămașa, ca să fie totdeauna imaculat și infailibil ca Papa dela Roma, iar celalalt să nu și-o mai schimbe de loc, ca astfel din albă, ce era, să devină neagră ca a lui Mussolini.

Politice

Sâmbăta 31 Iulie și Duminică 1 August au avut loc în Chișinău consfăturile fruntașilor partidului liberal din județul Lăpușna, în vederea alegerii unui senator al acestui județ în locul d-lui Darie, „care a demisionat”. S'a hotărât a se lua toate măsurile pentru ca d. Tancred Constantinescu, care în curând sosește în Chișinău împreună cu mai mulți fruntași liberali, între care și d. Ionel Brătianu, să reușească.

Propaganda la sate va începe săptămâna viitoare. Zilele acestea va începe să apară zilnic și ziarul liberal „Dreptatea”.

Sociale

O mare greva în Chișinău

Între cizmari-lucrători și proprietarii de atelier de încălțăminte a început un nou conflict în urmarea respingerii cererii lucrătorilor, ca să li se plătească leafa pentru zilele când au făcut grevă. 300 lucrători au declarat iarăși grevă. Acești lucrători, aflându-se fără nici un mijloc de trai sindicatelor de meseriași au început chetă în folosul acestor lucrători.

Inspectorul muncii a luat măsuri pentru împăcarea părților. Mai mulți lucrători din alte profesii cari primesc leafă inferioară acestor lucrători vor și ei să declare grevă, cerând snor asupra salariului. În special se observă această mișcare la sindicatul lucrătorilor croitorii.

Cu câteva în zile urmă, Inspectoratul muncii din Chișinău va trimis ministerului muncii pentru aprobare listele amenzilor cu cari sunt impuși, meseriașii din Basarabia, cari nu s'au înscris la inspectoratele respective și lucrează fără a fi primit mai înainte, atestatele profesionale. În prezent ministerul a înpolit Inspectoratului listele din întreaga Basarabia afară de cele ale orașului Chișinău, ale cărui liste nu au fost până acum verificate la minister. Listele din alte orașe însă sunt aprobate. Aceste liste vor fi trimise percepțiilor pentru încasarea amenzilor. Sumele încasate vor fi date caselor de asigurare a lucrătorilor.

Comandamentul corpului 3 armată a dat un ordin ca intrările sindicatului lucrătorilor cizmari, să fie interzise atât timp cât desbaterile se vor face în rusește. S'a luat hotărârea ca toate adunările să se țină numai în limba română.

Inspectoratul muncii a primit un ordin dela ministerul muncii ca comisunea însărcinată cu verificarea documentelor străinilor, cari au domiciliu în țară, să trimită imediat acestui minister, numărul documentelor verificate din fiecare județ al Basarabiei, naționalitatea străinilor și care dintre străini au primit drept să rămână în țară un an întreg, cari mai

puțin de un an și cari trebuie să fie evacuați imediat.

În ziua de 1 August d. inspector al muncii din Chișinău făcând, împreună cu reprezentanții sindicatului funcționarilor comerciali și bancari, controlul magazinelor, a încheiat mai multe procese-verbale pentru nerespectarea legii repaosului duminical.

Militare

Incorporarea tinerilor cu termen redus (art. 52 și 53) se va face la 15 August și nu la 1 August cum din eroare s'a publicat.

Comerciale

Ministerul de industrie și comerț a pus în vedere Inspectoratului comercial din Chișinău următoarele.

Toate cererile societăților comerciale și industriale privitoare la obținerea autorizațiilor de funcționare, sporiri de capital, autorizațiilor de sediisecundare, tranzacțiilor de biruri industriale precum și orice lucrări ce se cer în legătură cu acestea, pe viitor se vor înainta prin direcțiunile generale respective.

Cererile ce privesc societățile cu caracter industrial se vor înainta de către inspectoratele industriale, iar cele cu caracter comercial de către inspectoratele comerciale.

Deasemenea pentru a se evita orice întârzieri și corespondență inutilă, la cererile societăților cu caracter industrial, inspectoratele industriale vor cere și referatul Inspectoratului comercial, actele înaintându-se de către cel dintâi, adică Inspectoratul industrial, — aceasta, însă nu și pentru trasațiuni, care rămân numai atribuțiunea Inspectoratelor industriale.

Sâmbăta 31 Iulie, a avut loc în localul primăriei, ședința comisiei însărcinată cu înființarea noilor oboare de cereale în orașul nostru.

Membrii comisiei, cari au ceretat dacă locul de lângă stația Vitericeni este bun pentru înființarea unui obor—au arătat că locul este destul de larg și mare, însă este necesar a se întrebunța o sumă de 2 milioane lei pentru a-l reda accesibil înființării unui obor.

Comisiunea, fiind în lipsă de fonduri, a hotărât a nu înființa deocamdată, oborul proiectat. Oboarele vor fi înființate la târgul de vite, pe dealul roș și la bariera Sulești.

Duminică 1 August, a început a funcționa oborul oficial de cereale la târgul de vite.

La bariera orașului au fost delegați 5 controlori speciali, pentru supravegherea sătenilor, cari aduc grâul în oraș ca să nu-l vândă la barieră, ci numai la obor.

Duminică, la obor, s'au prezentat 300 care cu cereale, iar Luni 80.

Camera de Comerț și Industrie a fost er înființată de către ministerul de finanțe ca taxa vamală pentru exportul făinei de seară este de 10 lire engleze pentru un vagon, taxa vamală pentru exportul pieilor de epur este 40 lei pentru un kgr. iar taxa pentru exportul pieilor de miel este 30 lei pentru un kgr.

Astăzi 3 August va avea loc în localul Camerei de Comerț din Chișinău ședința membrilor biroului camerei pentru rezolvarea mai multor chestiuni la ordinea zilei. La 5 August va avea loc ședința consiliului administrativ al Camerei, la care se vor discuta chestiuni care sunt în legătură cu exportul fructelor și recolte de cereale din anul curent. În ședința consiliului administrativ, vor mai fi aprobate hotărârile luate de către biroul camerei în ședința de Marți.

Cu toate că recolta anului curent este destul de bună, prețul grâului la bursa locală de cereale, crește în fiecare zi.

Eri prețul oficial a fost 92.000 lei pentru un vagon, iar prețul de facto este 98—100.000 lei vagonul. Menținerea prețului scump al grâului, după cum ni s'a comunicat la bursa de cereale, se justifică prin faptul că guvernul a luat toate măsurile pentru ca exportul grâului basarabean în anul curent să fie liber.

Se prevede că grâul își va urca și mai mult prețul.

Eri s'au ridicat și prețurile la pâine cu 50 bani pentru un kgr

Intruniri

Duminică 1 August ora 12 a. m. a avut loc întrunirea membrilor sindicatului brutarilor și cofetarilor. Președinte al adunării a fost d-l Goncareenco. S'a discutat chestiunea alipirei sindicatului la uniunea sindicatelor de meseriași din Timișoara. S'a hotărât a se cere dela Uniunea sindicatelor trimiterea la Chișinău a unui statut pentru ca sindicatul să cunoască

obligațiile pe care sindicatul le-are avea, întrând în Uniune.

S'a hotărât a coopa în comitetul administrativ 2 femei-lucrătoare.

La adunare au luat parte 61 persoane.

Judiciare

Un mare comerciant din localitate a reclamat parchetului că individul Aolman din strada Hara-ral-ble No. 39 l-a sustras suma de 170.000 lei prin abuz de încredere, vânzând chereștea și lemnele încredințate lui. Se fac cercetări.

Directorul Caselor Naționale d. E. Castano a reclamat circumscripției 1 de poliție că agentul comercial Constantin Casianov l-a sustras suma de 70.000 lei, încasând bani dela diferite instituțiuni pe care nu i'a înpolit Caselor Naționale. Casianov este arestat. Cercetările continuă.

Consiliul de războiu al corpului 3 armată cercetând dosarul lui A. Budilov și Sonia Medved, despre care am scris în numărul trecut, a constatat ca în tot ce a fost săvârșit de către aceste persoane, nu există nici un pericol pentru interesele țării și a pus de arești în libertate.

Intâmplări din Chișinău

Eri a încercat să se sinucidă prin strangulare meseriașul mecanic Mihail Nișet din str. Ecaterina Teodosiu No. 61. Starea sinucigașului nu este gravă.

Comisarul poliției judiciare Cogușeanu împreună cu agenții Cehodaru și Vărian au arestat pe cunoscuții pungași Mihail Badei, Nicolai Rud și Vladimir Rădicenco (zis „franjuș”) tocmai când aceștia încercau să fure prin cunoscutul sistem „grand” un portmoneu dela o femeie, în piața nouă.

Poliția judiciară a arestat pe cunoscuta pungașă Tatiana Voronovca, condamnată la 3 luni închisoare pentru mai multe furturi.

Poliția judiciară cercetează furtul sumei de 18.000 lei săvârșit în tramvai de către 2 indivizi necunoscuți. Victima pungașilor este d. Juncu Gherman din București.

BURSA.

La Bursa din București cursul devizelor și al valutelor pe ziua de 2 August 1926.

Devize (târgul liber orele 17, 30).

Franci francezi	—5 90
„ belgieni	— 53
„ elvețieni	—43.—
Lire sterline	—1078.—
„ italiene	—7 30
Dolari	—222.—
Mărci germane	—52 81
Coroana cehoslovacă	—6 59
Zlotul polonez	— —
Shillingul austriac	— —
Bruxelles	— —

VALUTE

Napoleon	880—900
Mărci germane	52—53.50
Leva (Bulgaria)	163.—165
Lire otomane	121—122
Lire sterline	1075—1080
Franci francezi	5.60—5.70
Franci elvețieni	42.50—43.—
Lire italiene	7.75—7.81
Drahme grecești	2.60—2.70
Dinari sârbești	3.80—3.90
Dolari	221.— 222
Marca poloneză	18—19
Coroana maghiară	31.50—32.—
Coroana cehoslovacă	6.70—6.80
Shillingul austriac	31.50—32.—
Franci belgieni	5.9—6.—

La Bursa din Paris (închiderea, orele 19).

Lira sterlină	184 50
Dolarul	37 95
Marca germană	908
Francul belgian	101.30
Lira italiană	125
Coroană cehoslovacă	112.30
Leul românesc	17.20
Dinarul sârbesc	—
Francul elvețian	732—
Shillingul austriac	536—
Zlotul polonez	46—
Florinul olandez	15.13

La Bursa din Zürich (închiderea, orele 17).

Marca germană	123.—
Florinul olandez	207.70
Dolarul	5.16.80
Lira sterlină	25.12.75
Francul francez	13.17.20
Lira italiană	15.80
Coroana cehoslovacă	15.30
Coroana maghiară	0,007206
Dinarul sârbesc	9.11.—
Leul românesc	2.25.
Zlotul polonez	56.91
Coroana austriacă	000.73.10

Telegrame

(serv. nostru particular din 2 August)

M. S. Regele la Vichy

BUCUREȘTI. M.S.Regele a sosit la Vichy, fiind întâmpinat de prefectul poliției, care în numele guvernului a urat Suveranului României bun sosit. Mulțimea a aclamat cu etuziazm pe Înaltul Oaspe.

Un împrumut de 25 miliarde

BUCUREȘTI. Ministerul agriculturii intenționează să contracteze un împrumut de 25 miliarde lei. Împrumutul va fi garantat de Stat, Banca Națională și proprietarii agricoli.

Misiunea d lui general Averescu în Italia

BUCUREȘTI. — D. general Averescu și-a amânat plecarea în Italia pe ziua de 15 August. Primul ministru pleacă pentru aranjarea următoarelor chestiuni: aranjarea vizitei Suveranilor la Roma, obținerea ratificării alipirei Basarabiei, realizarea concordatului cu Vaticanul și realizarea contractării unui mare împrumut cu ajutorul finanței italiene.

Delegația română la Regele Albert

BRUXELLES. — Delegația română militară, care a luat parte la congresul internațional de drept penal, a fost primită astăzi în audiența de Regele Belgiei. Regele Albert s'a întreținut un timp îndelungat cu delegația română și a felicitat-o pentru succesul, ce a reușit la congres.

Concediul d-lui Octavian Goga.

BUCUREȘTI. Ministrul de interne, d. Octavian Goga pleacă în concediu la 5 August. D. Goga va pleca pe câteva zile la Ciucea, iar de de acolo în Italia.

Denunțarea tuziunei iorghiştilor cu partidul național

BUCUREȘTI. La Vălenii de Munte a avut loc consfătuirea amicilor politici ai d-lui N. Iorga. S'a discutat situația politică și cea din partidul național. D. N. Iorga a declarat, că e nemulțumit de d. Maniu, care ia hotărâri fără să întrebe pe nimeni. Se afirmă, că d. Iorga a hotărât să denunțe fuziunea cu partidul național și să reconstitue vechiul partid naționalist democrat.

Proiectele ministerului domeniilor

BUVUREȘTI. — D. Busuioiescu, secretar general la ministerul domeniilor a acordat ziarului „Politica” un interviu, în care a declarat, că a pregătit importante legi, cari vor fi votate la toamnă. Între altele, se proiectează ridicarea învățământului agricol la rangul academic. Deasemenea se proiectează înființarea posturilor de învățători agricoli ambulanți.

Regimul spiritului în Basarabia

BUCUREȘTI. Guvernul hotărât să fixeze prețul spiritului din Basarabia de lei 3.70 un grad în loc de 3.40, cum era până acum. Se afirmă, că până la 15 Septembrie regimul monopolului din Basarabia va fi desființat.

Logodna țarului Boris

LONDRA. — Agenția „Reuter” ală din Roma, că acolo a avut loc logodna țarului Bulgariei Boris cu principesa Giovanna a Italiei.

Finanța franceză sprijinește guvernul Poincaré

PARIS. — Duminică a avut loc o întrunire a marilor bancheri, la care s'a hotărât să se acorde guvernului Poincaré tot sprilulul.

Ultima oră

(serv. nostru particular din 2 August ora 2 noaptea)

O știre senzațională

BUCUREȘTI.—Uniunea presei britanice află din Budapesta, că guvernul român ar fi hotărât să recunoască pe Marele Duce Chiril ca pretendent la tronul Rusiei. Știrea în București până acum n-a fost confirmată.

Revoluția din Mexic

LONDRA. — Din Mexic se anunță, că guvernul continuă să trimită numeroase trupe pentru suprimarea răscobilei. Catedrala din Capitală a fost înconjurată de armată. Guvernul a ordonat deportarea nunțiului papal.

Atentat contra d-lui Primo de Rivera

PARIS. Pe când d. Primo de Rivera cobora din automobil în gara de Nord spre a lua trenul de Madrid, un necunoscut a sărit asupra lui cu un pumnal. Primo de Rivera s'a ferț la timp, pumnalul s'a lovit de automobil. Atentatorul încercând să fugă un alt automobil, care venea în urmă, a suprimat pe atentator, omorându-l pe loc. Știrea asupra atentatului a produs o mare senzație la Paris.

Zăpada în toiul verei

BUCUREȘTI. În unele localități din jud. Cluj și la Brașov a căzut zăpada.

Cutremur de pământ

PARIS. Ușorare cutremure de pământ s'au resimțit astăzi în Normandia și-n unele părți ale Parisului. Deasemenea în unele localități din Anglia.

RESTAURANTUL „PARCUL CAROL”

Cea mai bună bucătărie: sub supravegherea șefilor Calinici și Puhovschi.

Vinuri: Școala de Viticultură, Micinic, Purcari, Cegrintev, Leonard și vărsat cu chilogramul.

CRUȘONURI. — Bere, ape minerale „RAPP și CURTZ”.

Orchestra proprie sub dirijerea d-lor: COCA și IATENTCOVSCHI.

DEJUNURI. — SE PRIMESC COMENZI PENTRU BANCHETE.

INTRAREA IN RESTAURANT ȘI IN PARC GRATUITĂ

Dela orele 8 seara și până la miezul nopții circula automobile (Pușchin colț cu Alexandru cel Bun) cu opriri: str. Alexandru, Iașilor și Izova. PREȚUL 5 LEI.

Teatrul „ORFEUM”

G. PAPADACHI
ASTĂZI

Zguduitorul film

BASTARDUL

„Când fetele sunt seduse”

după cunoscutul roman „Transatlantic” de URVILLE.

Cu concursul renumiților artiști: MARIA IACOBINI, ROLLA NORMAN și MARY KIED.

Comedie veselă cu ZIGOTO.

Incep, la ora 8 1/2 p.m. Orchestra clasică.

R. M. S.

Dirjeciunea Manufacturei de Tutun Chișinău.

Manufactura de tutun Chișinău scoate în licitație pe ziua de 19 August a. c. ora 11 procurarea a 1500 m³ balast și pe ziua de 20 August a. c. ora 11 procurarea a 1500 traverse de stejar pentru cale secundară, ambele materiale predabile loco Depozitul Manufacturei. Caetele de sarcini ale acestor furnituri se pot vedea la Direcțiunea Manufacturei Chișinău în toate zilele de lucru între orele 7—11 și 15—18.

DIRECȚIUNEA.

199—14

Târgul Internațional de Mostre

DIN

29 August — „PRAGA” — Cehoslovacia — 5 Septembrie.

Relațiuni se dau de către reprezentantul târgului

I. Kolbaba str. Cetatea Albă No. 57. Chișinău.

186—6

CEA MAI FOLOSITOARE RECLAMA

PENTRU BASARABIA ESTE ACEIA

FACUTA PRIN ZIARUL

„ROMANIA NOUA”

MAGAZIN DE OBIECTE BISERICESTI

D. C. Cara-Stoianov

Clopote, veșminte preoțești, icoane, DIFERITE OBIECTE GOSPODĂREȘTI — CHIȘINĂU —

S'A PRIMIT MARE ASORTIMENT DE PERVAZURI ȘI RAME

— A APARUT ȘI SE AFLĂ DE VANZARE —

la toate librăriile din țară INTĂIUL VOLUM din lucrarea

DELA BASARABIA RUSEASCĂ LA BASARABIA ROMĂNEASCĂ

de D-r Onisifor Ghibu.

Volumul acesta cuprinde pe lângă o minuțioasă analiză a procesului istoric, care a avut loc în cursul veacurilor pe pământul Basarabiei până la Unirea ei cu România, 186 ane, datorite celor 64 de Basarabeni, cari, în anii de primejdie și de glorie din 1917 și 1918 au scris pagini ce servesc acum drept documente istorice.

Prețul primului volum, de o extensiune de 708 pagini, este 200 lei. Abonații noștri îl pot avea cu 150 lei prin administrația ziarului.

3—15

Consumați zilnic pâine numai de la

Fabrica VASILATO

care a obținut diplomă cu medalie de aur la Expoziția 1925, mulțumită produselor ei de calitate superioară, efine, igienice și cântărite la predare.

MICA PUBLICITATE.

Un leu cuvântul

S'a găsit un „carnet de identitate” pentru călătorie pe Căile Ferate Române cu No. 8189-bis, eliberat pe numele d-nei Alexandra, soția d-lui Ploppa Varlaan, asistent gr. I. Păgăbașă îl poate primi dela administrația ziarului nostru.

Caut profesor de limba română. A se adresa între orele 3—4, d-lui Jivotovschi, str. Reni 53—Chișinău. Condițiunile se vor stabili în de comun acord. 174—

Caut cameră mobilată intrare separată, cu bucătărie sau acces la bucătărie. A se adresa la ziar orele 5—7. 172—5

INTERESELE

Voastre

le păziți prin vânzarea obiectelor de valoare, — covoare, blănuri, pianuri, chitanțe de ale Muntelui de Pietate și altele Adresați—vă la magazinul de comision

NIRENBERG—BRIGH.

Chișinău, str. Alexandru cel Bun, colț cu Mihai-Viteazul, alături de magazinul de manufactură Basboim. UNDE veți obține cele mai MARI PREȚURI. 157—1

DOCTOR

V. MANDRU

Șef de serviciu de boale interne

Boale de plămâni și inimă BOALE INTERNE

Consultații dela 4—6

str. Haruzina 41 mai sus Alexandrovscaia 32—24

TITUS T. STOICA

AVOCAT

Consultații 6—8 p. m.

Telefon 2/71

str. Regina Maria 59 Chișinău.

DOCTOR

BALĂCIOIU

Medic șef al Spitalului Militar și Civil de Ochi din Chișinău

BOALE ȘI OPERAȚIUNI de ochi, nas, gât și urechi

Consultații 12—2 și 3—6

str. GOGOL 35 (în locuința D-rului Dinulescu) 147—24.

DOCTOR

I. BREGMAN

Boale VENERICE, PIELE și GENITO-URINARE.

Tratament cu razele de Röntgen.

Radioscopie și radiografie.

str. UNIREA 20,

vis-a-vis de Prefectura Poliției.

Consultații: 10—2 și 5—8.

DOCTOR

S. ROZENBERG

Medic secundar la Spitalul Central

Specializat la Paris și Viena în boalele pielii, părului, sifilis și venerice

Consultații de la orele 8-9 dim. și 6-8 1/2 seara

PENTRU FEMEIE 5—6

Chișinău, str. Pușkin 7 colț cu Leova

DOCTORUL

CLEIDERMAN

Boli VENERICE, SIFILIS BOLI DE PIELE

TRATAMENTUL CU QUARZLAMPE (Razele Ultra-Violete)

de la 4 1/2—6 1/2

Str. Vartolomeu colț cu Alexandru cel Bun, vis-a-vis de Grădina Orașului (Intrarea prin Vartolomeu).

Consultații dela: 8-10, 12 1/2—2 și dela 6-9 seara. Femeile dela 5-6.

201—15

CONTRA

Blenoragiei

Antigonorin

Sigurul remediu efir. Garantat vindecă IN CEL MAI SCURT TIMP.

FARMACIA MODERNĂ CRISTEA BENDER

str. C-Albă (Armeană) colț cu Ion Brătianu (Feodorova).

186—4

Citiți și răspândiți

„România Nouă”

C. F. R.

INSPECȚIA L. 10.

PUBLICAȚIUNI.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 16 August crt. ora 10 dimineața se va ține la Inspecția 10 Intreținere C. F. R. str. Ștefan cel Mare Nr. 122, orașul Chișinău, licitație publică pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construirea unui castel de apă din cărămidă și a 2 rezervoare de 40 m. c. capacitate fiecare în str. Arciz, în suma de lei 900.000. Informațiuni asupra condițiilor lucrărilor, planurilor etc. se pot lua în zilele de lucru dela orele 8—13 și 17—19, la secțiile de Intreținere C. Albă și la Inspecția 10 de Intreținere.

Concurenții sunt rugați a lua cunoștința de art. 72-84 din Legea Comptabilității Publice și de Condițiunile generale pentru Intreprinderi de lucrări și furnituri de materiale spre a se conforma.

Inspecția 10 de Intreținere C. F. R. Chișinău.

221—1

Primăria Municipiului Chișinău

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală că în localul Primăriei Municipiului Chișinău, în ziua de 23 August 1926, ora 12 dimineața se va ține licitația publică prin oferte închise pentru așezarea plăcilor în continuarea coridorului din vestibulul localului Primăriei

Caeul de sarcini și devizul se pot vedea zilnic, afară de sărbători, între orele 2—11 la Serviciul Economic al Primăriei, camera No. 17.

p. Primar, C. Todorovschi.

p. Șeful Serviciului Economic, A. Boburov.

234—1

Primăria Municipiului Chișinău

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală că în localul Primăriei Municipiului Chișinău, în ziua de 24 August 1926, ora 12 dimineața se va ține a 3-a licitație publică prin oferte închise pentru construirea șopanelor pentru locuințele slujbașilor la Uzina Electrică.

Caeul de sarcini și devizul se pot vedea zilnic, afară de sărbători, între orele 11—1 la Serviciul Economic al Primăriei, camera No. 17.

p. Primar, C. Todorovschi.

Șeful Serviciului Economic, A. Boburov.

233—1

Primăria Municipiului Chișinău

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală că în localul Primăriei Municipiului Chișinău, în ziua de 24 August 1926, ora 12 dimineața se va ține licitație publică prin oferte închise pentru vânzarea materialelor și obiectelor devenite improprii la Uzina Electrică Comunală, anume 40.000 kgr. tuciu (piese unilate de mașini), 1.000 kgr. fier vechiu în bucăți, 60 buc. felinare vechi cu carbon, 150 buc. capace de sticlă, diametrul 250 m/m.; 50 buc. idem diametrul 180 m/m. și 5.000 kgr. resturi de ulei și motorină uzată.

Caeul de sarcini se poate vedea zilnic, afară de sărbători, între orele 11—1 la Serviciul Economic al Primăriei, camera No. 17.

p. Primar, C. Todorovschi.

p. Șeful Serviciului Economic, A. Boburov.

232—1

MINISTERUL JUSTIȚIEI.

Comisiunea de Naturalizare.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Francisco Lettig, de naționalitate italiană, domiciliat în Chișinău, str. Cetatea Albă No. 554, în conformitate cu art. 7 din constituțiune, fac prezenta cerere de naturalizare română și vă rog să binevoiți a dispune sesizarea corpurilor legitoare a hotărâ în cauză. Sunt supus italian, născut în orașul Resia, Italia și stabilit în România încă din anul 1911, unde exercit profesiuinea de cuțitar. Alături la prezenta următoarele acte: Copie după certificatul No. 178/1919, eliberat de Corporația Caracal, Buletin de informație No. 68, eliberat de Biroul Populației Chișinău, declarație de renunțare la supușenia italiană, certificat de bună purtare No. 18702/925, eliberat de Poliția Chișinău, un certificat de existență No. 18688/925, eliberat de Prefectura Poliției Chișinău, 2 certificate de bună purtare cu No. 34987/925 și No. 34301/925, eliberat de Tribunalul Chișinău și două certificate de bună purtare, eliberate, primul de Primăria orașului Resia și al doilea de Tribunalul Jud. Tolmezo, Italia.

Respectuos vă rog, D-le Ministru, a-mi elibera un certificat constatator că am făcut prezenta cerere și a-mi reduce timpul de stagiul. Alături și timbrele necesare.

Cu respect,

Francisco Lettig.

237—1

Prefectura Jud. Lăpușna.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 20 August 1926, orele 11 a. m., se va ține în localul acestei Prefecturi licitație publică pentru repararea clădirilor Școlii de Agricultură din Crișana.

Licitația se va ține conform legii asupra contabilității publice (art. 71—88) prin oferte închise și potrivit condițiilor generale de întreprinderi de lucrări publice.

Ofertele vor fi însoțite de garanția provizorie de 4%. Supra oferte nu se primesc. D-nii concurenți pot lua cunoștința de proiect și caiet de sarcini de la Prefectura Județului în orele de serviciu.

Prefect, Niculescu Mureșeanu.

p. Subprefect, D. Codreanu.

206—1

Prefectura Județului Lăpușna.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 2 Septembrie 1926, orele 11 a. m., se va ține în localul acestei Prefecturi licitație publică pentru repararea șoselei Chișinău—Gara Zloți kl. 1—14.

Licitația se va ține conform legii asupra contabilității publice (art. 71—88) prin oferte închise și potrivit condițiilor generale de întreprinderi de lucrări publice.

Ofertele vor fi însoțite de garanția provizorie de 4%. Supra oferte nu se primesc. D-nii concurenți pot lua cunoștința de proiect și caiet de sarcini dela Prefectura județului în orele de serviciu.

Prefect, Niculescu Mureșeanu.

p. Subprefect, Indiscirabil.

217—1

Citiți și răspândiți

ZIARUL

ROMÂNIA NOUĂ

Singurul ziar românesc zilnic din întreaga Basarabia.

MOLDOVENII faceți abnomenente și recomandați-I prietenilor.

Primăria Municipiului Chișinău

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală că în localul Primăriei Municipiului Chișinău, în ziua de 5 Septembrie 1926, ora 12 dimineața se va ține licitația publică prin oferte închise pentru repararea Spitalului Comunal de Maternitate din str. Petru Rareș.

Caeul de sarcini și devizul se pot vedea zilnic, afară de sărbători, între orele 11—1 la Serviciul Economic al Primăriei, camera No. 17.

p. Primar, C. Todorovschi.

p. Șeful Serviciului Economic, A. Boburov.

235—1

Școala de Agenți Sanitari

Chișinău.

INSTIINTARE.

Se aduce la cunoștința celor interesați că înscrierile la Școala de Agenți Sanitari se primesc zilnic, începând de astăzi și până la 10 Septembrie a. c.

Examenul de admitere are loc la 15 Septembrie, iar cursurile încep la 1 Octombrie a. c.

Doritorii pot căpăta informațiuni la Cancelaria Serviciului Sanitar al Județului Lăpușna, strada Regele Ferdinand I, (fostă Kievului) No. 52, din orașul Chișinău.

Direcțiunea Școlii.

Consilieratul Agricol al Județului Lăpușna.

AVIZ

Se aduce la cunoștința generală că Banca Agronomilor-București, reprezentanta casei vieneze „Hainoin” poate furniza cel mai bun preparat pentru combaterea mălurii la grâu cu denumire „Porsol”.

În scopul familiarizării întreprinzătorilor acestui preparat, doritorii se pot adresa pentru informațiuni „Băncii Agronomilor” Str. Lutherană No. 4—București.

P. Consilier Agricol, Stănoiu.

P. Șeful Cancelariei Agronom., Stanislav.

222—1

BAILE LIPOVA

(jud. Timiș,—Bănat)

Stațiune balneară și climaterică de primul rang.

Se recomandă în special pentru cei ce suferă de nervi și de inimă. Apele conțin o mare cantitate de radium.

Legătură directă cu București, prin gara Radna.

Prospecte detaliate se trimit, la cerere, prin Direcțiunea băilor.

21—7

VIZITAT

RESTAURANTUL „FI

Antreprenor: Gh. V

Str. Mihai Viteazul Le

Asortat zilnic cu mâncări,

gustoase și vinuri proprii,

ciabățele.

Școala de Meserii Gr.

ANUN

Se aduce la cunoștința Școlii de Meserii de Societății Ortodoxe No. Secția Chișinău a fost zată prin ordinul Ministerului Instrucțiunii.

Se primesc înscrierile elevilor externe și se

Orice informațiune la cancelaria școlii Reni, No. 50, în toată afara de Duminică orele 10-12 a. m. și 4-6 p. m.

Asociația Generală

ANUN

Asociația Generală din Basarabia aduce la cunoștința tuturor orfanilor și văduvelor boiu,—ofițeri și graziere,—să treacă prin diul Asociației, str. vului No. 9 (localul de Recrutare Lăpușna) a se înscrie.

Asociația a prezenta un memoriu a arătat situația l. Basarabia și în special ofițerilor invalizii și lor de ofițeri morți boiu, cari nu sunt pensionați, și pentru trebuie să cunoască pe aceștia spre a susține.

Președinte, General Brăescu

Director, D-le

Prefectura Județului

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 20 August 1926 orele 11 a. m. se va ține în localul Prefecturii licitație publică pentru vânzarea lăpușne vechi.

Licitația se va ține în localul legii asupra contabilității publice (art. 71—88) prin oferte închise și se va încasa suma de 8 lei de stocuri.

Ofertele vor fi însoțite de garanția provizorie de 4%. Supra oferte nu se primesc. D-nii concurenți pot lua cunoștința de caietul de sarcini de la Prefectura Județului în orele de serviciu.

Prefect, Niculescu Mureșeanu.

Șeful Biroului Economic, (ss.) Incon

216—1

APA MINERALĂ

HEB

Cea mai bună pentru cei ce far de stomac

EXCELENTĂ ȘI PENTRU A FI BAUTĂ CU

Administrația în</